

گزارش عملکرد و اهم اقدامات سازمان قطار شهری تبریز تا بهمن 1393

به گزارش واحد فرهنگی، اجتماعی و روابط عمومی سازمان قطار شهری تبریز گزارش عملکرد و اهم اقدامات سازمان از بدو تاسیس تا پایان بهمن ماه 1393 به اطلاع عموم شهروندان عزیز و گرمی می‌رسد.

از زمان راه اندازی نخستین تراموای اسبی کشور در تبریز حدود یک قرن می‌گذرد. این تراموا که با چند واگن روی دو خط ریلی توسط 4 اسب کشیده می‌شد، "قونقا" نام داشت که با همکاری دولت روسیه تزاری ساخته شده و به بهره برداری رسید. در حال حاضر شهر تبریز به عنوان یکی از کلانشهرهای ایران با جمعیت ساکن بالغ بر 5/1 میلیون نفر، یکی از قطب‌های صنعتی کشور می‌باشد. در چند دهه اخیر، مشکلات حمل و نقل کلانشهر تبریز به صورت یک معضل بزرگ رخ نموده، بصورتی که در آمارهای منتشره داخلی همواره این شهر جزء یکی از شهرهای آلوده و پرتراffیک ایران می‌باشد. حجم تردد در برخی از معابر شهری در حد اشباع بوده و حتی سطوح خطوط ویژه اتوبوسرانی نیز متراکم از اتوبوسهای مملو از مسافر به صورت پیوسته به یکدیگر است. بدین ترتیب فقدان ظرفیت مکفی سطوح موجود معابر شهری جهت پاسخگویی به تقاضای سفرهای ساعت اوج، بیانگر نیاز به استفاده از حمل و نقل عمومی انبوه در سطوح غیر همسطح (زیر گذر و روگذر) می‌باشد. با توجه به رشد روز افزون سفرهای درون شهری در تبریز و ضرورت استفاده از سامانه حمل و نقل ریلی در راستای کاهش مشکلات ترافیکی، مطالعات خطوط قطار شهری تبریز در سال 1380 آغاز و شبکه قطار شهری تبریز شامل 5 خط (شامل 4 خط شهری و 1 خط حومه) طراحی گردید.

خط یک قطار شهری تبریز

خط یک متروی تبریز به طول 2/17 کیلومتر با 18 ایستگاه از میدان ائل گلی آغاز و از طریق بلوار شهید باقری، بلوار 29 بهمن، خیابان امام خمینی، چهارراه محقق، باغ گلستان، خیابان خیام و خیابان لاله؛ به کوی لاله ختم می‌شود. عملیات اجرایی این خط از سال 1384 آغاز گردیده و در حال حاضر دارای 34/64 درصد پیشرفت فیزیکی می‌باشد. این مسیر در سه فاز طراحی شده که فاز اول آن به طول 6/5 کیلومتر (شامل یک پایانه و شش ایستگاه) در حال حاضر آماده بهره برداری بوده و در صورت تامین مالی، عملیات اجرایی فازهای 2 و 3 نیز در سال 96 به اتمام خواهد رسید. از 18 ایستگاه خط یک، تعداد 10 ایستگاه بصورت عمیق، 4 ایستگاه بصورت نیمه عمیق، 2 ایستگاه بصورت همسطح و 2 ایستگاه بصورت ارتفاعی می‌باشد. 8 کیلومتر از مسیر خط یک، بصورت تونلهای عمیق موازی و توسط دو دستگاه حفاری مکانیزه (TBM) با قطر 88/6 متر اجرا می‌گردد. عملیات حفاری تونلهای مذکور با پیشرفت فیزیکی 90 درصدی، در نیمه اول سال 94 به اتمام خواهد رسید.

خط یک متروی تبریز دارای 2 پایانه در ابتدا و انتهای مسیر می‌باشد. پایانه ائل گلی به مساحت 53500 متر مربع، دارای زیربنای کل 14 هزار مترمربع بوده که از این مقدار 12 هزار مترمربع سالن سروشیده و 2000 مترمربع ساختمانهای اداری می‌باشد. این پایانه در فاز اول بهره برداری واقع گردیده و کلیه عملیات اجرایی آن خاتمه پذیرفته است. پایانه لاله به مساحت 126500 متر مربع، دارای زیربنای کل 38500 مترمربع بوده که از این مقدار 35 هزار مترمربع سالن سروشیده و 3500 مترمربع ساختمانهای اداری می‌باشد. پایانه لاله در انتهای مسیر خط یک واقع گردیده و عملیات اجرایی آن با پیشرفت فیزیکی 97 درصدی، طی 2 ماه آتی به اتمام خواهد رسید. بر اساس برنامه زمانبندی اولیه، تاکنون می‌بایست کلیه عملیات اجرایی خط یک متروی تبریز به اتمام رسیده و خط مذکور مورد بهره برداری کامل قرار می‌گرفت که این امر بدلیل عدم تامین مالی پروژه در سنوات گذشته، محقق نگردید. شایان ذکر است که هم‌اکنون هزینه‌ی احداث هر یک کیلومتر مسیر مترو، 1500 میلیارد ریال می‌باشد، در حالی که در زمان آغاز پروژه‌ی متروی تبریز، هر کیلومتر از این پروژه با 160 میلیارد ریال قابل اجرا بود.

خط دو قطار شهری تبریز

خط دو قطار شهری تبریز از محله قراملک در غرب تبریز شروع شده و پس از عبور از خیابان قدس، محقق، خیابان عباسی از طریق میدان شهید فهمیده به نمایشگاه بین المللی در شرق تبریز ختم می‌گردد. طول این خط 4/22 کیلومتر و شامل 20 ایستگاه می‌باشد.

اهم اقدامات صورت گرفته در خط دو قطار شهری تبریز

- * انجام مطالعات و انعقاد قرارداد "طرح و ساخت خط 2"
- * طراحی مسیر، شفتها و ایستگاهها
- * تامین کارخانه سگمنت، قالبهای سگمنت، برق مورد نیاز دوره ساخت و آغاز عملیات تولید سگمنت
- * احداث شفت ورودی تونل در محل دپوی غربی و آغاز عملیات حفاری دستگاه حفار اول (مسیر خط دو، بصورت تونل منفرد و توسط دستگاه حفاری مکانیزه "TBM" با قطر 49/9 متر اجرا می‌گردد).
- * اخذ مجوزهای ترافیکی، جابجایی تاسیسات ایستگاههای شماره 1، 2 و 3 و آغاز عملیات احداث ایستگاههای مذکور
- * پیگیری تامین دستگاه حفاری مکانیزه دوم جهت تسریع در زمان اجرای مسیر خط 2 و آغاز عملیات احداث شفت شرقی جهت استقرار دستگاه مذکور.

خط سه قطار شهری تبریز

به طول تقریبی 15 کیلومتر و شامل 14 ایستگاه از فرودگاه بین المللی تبریز آغاز و پس از عبور از میدان آذربایجان و بلوار ستارخان وارد خیابان انقلاب شده و نهایتاً به سمت مرکز شهر و میدان دانشسرا ادامه مسیر یافته و از طریق خیابان ارتش و بلوار معراج به پایانه مسافربری مرکزی تبریز در حاشیه بزرگراه شهید کسایی ختم می‌شود.

اهم اقدامات صورت گرفته در خط سه قطار شهری تبریز

- * انجام مطالعات فاز یک خط 3 توسط مشاورین تخصصی مورد نیاز.
- * برگزاری مهندسی ارزش و بازنگری کریدور خطوط 3 جهت افزایش بهره وری طرح.
- * اخذ تصویب کریدور نهایی خط 3 از مراجع ذیربط.
- * نظر به اتمام قریب الوقوع عملیات حفاری تونلهای عمیق خط یک و با توجه به تعلق مالکیت دستگاههای حفار و کارخانه تولید سگمنت به سازمان قطار شهری، جهت بهره وری بهینه از این دارائیهای سرمایه ای؛ مذاکراتی با سرمایه گذاران داخلی و خارجی برای اجرای خط 3 قطار شهری تبریز به روش B.O.T در حال انجام می‌باشد (شایان ذکر است که خط سوم قطار شهری تبریز، بدلیل ایجاد کریدور شمال جنوب و ارتباط با خطوط یک و دو؛ اهمیت خاص و منحصر بفردی داشته و مسیر پیشنهادی، این خط، دارای بیشترین تقاضای سفر نسبت به سایر خطوط می‌باشد که درکاهش ترافیکی و آلاینده‌ی هوا و همچنین جلوگیری از اتلاف زمان شهروندان تبریزی، نقش بسزا و تاثیر گذاری ایفا خواهد نمود).

خط چهار قطار شهری تبریز

به طول 4/15 کیلومتر و شامل 18 ایستگاه از میدان آذربایجان آغاز و پس از عبور از میدان جهاد (نصف راه)، در مسیر آزادی (کمربندی) از چهار راه آبرسان و چهار راه عباسی عبور کرده و به انتهای خیابان شهید رجایی ختم می‌گردد. این کریدور به شکل حلقوی خطوط 1 و 2 و 3 قطار شهری تبریز را به هم ارتباط می‌دهد.

اهم اقدامات صورت گرفته در خط چهار قطار شهری تبریز

- * شروع مطالعات فاز یک خط 4 با انتخاب مشاورین تخصصی در زمینه های مورد نیاز

* برگزاری مهندسی ارزش و بازنگری کریدور خط 4 جهت افزایش بهره‌وری طرح.

* اخذ تصویب کریدور نهایی خط 4 از مراجع ذیربط.

* با توجه به لزوم ارتباط خطوط 1 و 2 و 3 جهت افزایش مسافر پذیری شبکه قطار شهری تبریز و همچنین حجم بالای تقاضای سفر کریدور خط 4؛ اجرای این خط با سیستم تراموا، جزء اولویتهای

کاری سازمان قطار شهری تبریز و حومه بوده و مذاکرات مفیدی با سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی برای اجرای خط مذکور در حال انجام می‌باشد.